

РОЗДІЛ 9. РЕЦЕНЗУВАННЯ

Лисяк Л.В.
д.е.н., професор,
завідувач кафедри фінансів
Університет митної справи та фінансів

РЕЦЕНЗІЯ
на монографію Раделицького Юрія Орестовича¹
«Місцеві бюджети в умовах поглиблення
фінансової децентралізації в Україні»

У сучасних умовах розвитку Української держави через низку об'єктивних і суб'єктивних причин централізована система управління довела свою неефективність. Проблема розбалансованості бюджетної системи, втрати внутрішньої та зовнішньої кредитоспроможності, спрямованості на реформування територіальної організації влади та перерозподілу ресурсів і повноважень між центральним та місцевим рівнями, напрям на імплементацію європейських стандартів місцевого самоврядування – це ті основні чинники, які сут-

тєво загострили потребу перегляду та переосмислення ролі місцевого рівня управління та місцевих бюджетів як фінансової основи розвитку територіальних громад.

Окрім зазначеного, актуальність наукових пошуків у сфері розвитку місцевих бюджетів підсилюється вимогою формування спроможних адміністративно-територіальних одиниць базового рівня, запитом на прозорий та ефективний розподіл міжбюджетних трансфертів, низьким рівнем ефективності використання бюджетних коштів, потребою підвищення рівня надання соціальних послуг населенню. У цьому контексті актуалізується потреба оптимізації механізмів розподілу фінансових ресурсів між різними рівнями управління, оскільки дисбаланс місцевих бюджетів між потребами та можливостями не дає змоги органам місцевої влади забезпечити самостійно визначену та обґрунтовану політику розвитку, а труднощі формування та виконання місцевих бюджетів окреслили необхідність змін у напрямі децентралізації.

Дослідженню зазначених аспектів присвячена монографія Ю.О. Раделицького, метою написання якої є поглиблення та розвиток теоретико-концептуальних і практичних засад розвитку місцевих бюджетів у контексті децентралізації, а також визначення впливу адміністративно-територіальної реформи та бюджетної децентралізації на питання формування спроможних територіальних громад.

Рецензована монографія має логічну структуру, складається з п'яти послідовних розділів, передмови, післямови, списку використаних джерел і додатків.

У першому розділі монографії ґрунтовно розкрито теоретико-методологічні засади формування місцевих бюджетів. Дослідження сформоване на основі визначення тенденцій еволюційного розвитку місцевого самоврядування в Україні та виокремлення етапів становлення місцевих бюджетів і їхньої характеристики. Проаналізовано економічні теорії бюджетування від класичної школи до особливостей розвитку економічної науки сьогодні в Україні. Окремим аспектом дослідження виступають опрацювання та характеристика теоретико-

¹ к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету імені Івана Франка

системних основ функціонування місцевих бюджетів у структурі фінансових відносин держави.

Предметне поле дослідження в другому розділі охоплює характеристику механізму організації місцевих бюджетів в Україні, дослідження особливостей фінансової децентралізації як основи управління системою місцевих бюджетів в умовах реформування місцевого самоврядування та визначення моделей формування систем місцевих бюджетів у країнах Європи. Особливу увагу приділено обґрунтуванню методологічного інструментарію функціонування місцевих бюджетів в економічній системі держави в умовах реформування місцевого самоврядування.

У третьому розділі монографії автором акцентовано увагу на особливостях формування та розвитку бюджетів об'єднаних територіальних громад в Україні. Першочергово увагу зосереджено на питанні виокремлення тенденцій фінансової децентралізації в Україні.

Четвертий розділ присвячено дослідженню проблем формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації. У цій частині монографії автором досліджено основні аспекти формування доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад. Проведене комплексне оцінювання засвідчило нерівномірність бюджетного забезпечення та викристалізувало проблеми низької спроможності територіальних громад. На основі проведеного аналізу сформовано висновки щодо визначення чинників формування та проблеми фінансового

забезпечення розвитку ОТГ в умовах адміністративно-територіальної реформи, а також окреслено напрями оптимізації механізмів справляння податків до місцевих бюджетів.

Останній розділ монографії містить запропоновані напрями вдосконалення фінансово-бюджетної політики соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць в Україні. Визначено пріоритети формування видаткової політики місцевих бюджетів у соціальній сфері, шляхи оптимізації структури видатків місцевих бюджетів у системі забезпечення економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць та можливості підвищення ефективності використання фінансово-економічного потенціалу територій.

Заслуговує на увагу авторське бачення можливостей оптимізації справляння податків, які надходять до місцевих бюджетів. Слід виокремити авторську розробку – концептуальну модель розвитку територіальних громад, що має достатній рівень наукового обґрунтування.

У підсумку слід зазначити, що представлена на рецензію монографія є ґрунтовним комплексним міждисциплінарним дослідженням, результати якого можуть бути корисними для науковців, економістів, керівників органів управління різних рівнів влади – всіх тих, хто цікавиться проблемами розвитку регіонів та їх економічним зростанням завдяки реалізації виваженої бюджетної політики на місцевому рівні.